

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacția și Administrația
PIA LIBERTĂȚII BRAȘOV
 Telefon 226
 Abonament anual 200 lei
 Pentru străinătate 500 lei
 Anunțuri, reclame, după tarif

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apare în fie-care zi de lucru

Situația internațională se complică pe flece zi. Numai guvernul Brătianu ține să prezinte țara noastră în plină dezbinare. Vrând să asigure supremația familiei liberale, prin lovituri de Stat, împinge țara la dezastru.

E vremea să se pună capăt nebuniei brătieniste!..

A doua lovitură de stat a Brătienilor

Guvernul Brătianu încearcă o nouă lovitură de Stat: votarea Constituției clubului său, pentru a aplica țării un sistem reacționar de încătușare a libertăților publice.

Impotriva Constituției liberale sunt toate partidele de opoziție. Declarațiile recente ale frunțărilor politici din opoziție repetă ceea ce se știa de mai înainte: nici unul din partidele opoziției nu recunoște această constituție, dacă va fi votată de Parlamentul urnelor furate.

Dacă unele partide vor asista la debateri fără însă să participe la ele — sau dacă altele nu vor fi prezente la simulacru de discuție a Constituției impusă de d-l Ion Brătianu, faptul principal rămâne nealterat: Constituția liberală nu va fi recunoscută de opoziție.

Cadrul în care se va trece prin Parlamentul urnelor furate „pactul fundamental al României” este potrivit întregii guvernării liberale: starea de asediu în Basarabia și Ardeal, revocarea dreptului de întruire și întreg cortegiul de abuzuri ale puterii executive. Acest cadru este completat de mizeria generală care bântuie clasele mijlocii și de jos ale orașelor, cu favorizarea împogășiiilor de război, cari văd cu bucurie cum se depărtează tot mai mult posibilitatea de control a averilor lor stoarse din lacrimile ciungilor de război, ale văduvelor și orfanilor eroilor cari au asigurat țării granițele de astăzi.

În afară, cadrul acesta se completează cu o situație internațională critică, plină de îngrijorări — și cu un conflict deschis cu Ungaria.

Întrebarea firească ce se pune este: ce motivează, din punct de vedere al intereselor generale, noua lovitură de Stat a Brătienilor?

D-l Brătianu a găsit o formulă identică cu aceea care motiva grăbirea serbării încoronării, și pentru Constituția sa. D-sa spune că este o necesitate de viață votarea grabnică a Constituției noului Stat, fiindcă Statul român n-are un pact fundamental unitar ci se bazează pe cele trei hotărâri ale adunărilor naționale dela Cernăuți, Chișinău și Alba-Iulia și pe vechea Constituție a regatului.

În sprijinul tezei sale — care maschează o politică de reacționar pe care nu îndrăznește s-o mărturisească public — aduce nesiguranța raporturilor internaționale și imposibilitatea de a se consolida țara, lipsindu-i garanția de oferit străinătății asupra regimului stabil în România.

Ca și cum prin votarea Constituției liberale, străinătatea va schimba deodată politica sa economică, de dragul nostru!...

Argumentele acestea, cari au fost prezentate până și celor mai înalte cercuri, sânt cu totul neserioase și dovedesc o lipsă de reală pătrundere a situației țării noastre în raporturile cu celelalte state, mari și mici, dacă nu sânt o apucătură care vrea să fie dibace pentru înșelarea aceluia cari au răspunderea mare a cărmuirii statului român prin vătoarea împrejurărilor critice din Europa.

Vom dovedi că teza liberală nu numai că este falsă dar este cu totul dăunătoare intereselor vitale ale țării.

În numărul viitor vom pune în lumină rezultatele obținute prin actul forțat al guvernului cu încoronarea și le vom compara cu acele ce vor urma din lovitura de stat urmărită de potentatul astăzi la guvern.

POLITICA NOASTRA FAȚA DE UNGARIA

Cu ori-ce jertfe să impunem dezarmarea statului ungar.

1.

În politica externă a unui stat, guvernele trebuie să aibă un fir conducător, continuativ, în afară de cazul schimbării raporturilor generale printr-o acțiune extraordinară cerută imperios de interesele aceluia stat.

Pilde strălucite avem: Franța și Anglia. Guvernele se succedază, fără ca politica externă să sufere modificări în principii ci numai în mijloacele de realizare a politicii fixate conform intereselor popoarelor lor.

La noi, patima politică și orbirea orgoliului partidului care, cel mai mult a condus țara — am zis partidul liberal — a condus până și politica externă. Dacă împrejurări mai puternice ca voința potentatului închis, care conduce astăzi țara, n'ar fi îndrumat politica noastră externă lângă marii aliați — aveam și aci oscilațiile și negațiile obișnuite acestui partid, care nu este dispus să adopte decât ceea-ce el face, ori-care ar fi interesul general contrariu.

Partidul liberal a împins patima politică până a contesta și dosi acte diplomatice care constituiau baza recunoașterii Basarabiei, atacând violent politica de pace față de Rusia — ca să sfârșească prin tratative, întârziate e drept, cu guvernul sovietic rus.

Mai mult, prin intrigă și acțiune meschină de partid, a împiedicat realizarea unei politici sănătoase externe întreprinsă de guvernul Vaida — ca astăzi să reia firul acelei politici dar într-o rețea de împrejurări mai nefavorabile nouă de cât acelea când momentul prielnic ni le prezintă.

În politica externă greșelile ca și întârzierile în acțiunea hotărâtă cerută de împrejurări — se răzbună. Politica externă a partidului liberal, care suferă de aceste vicii, ni duce, deci, fatal către rezultate mult mai puțin mulțumitoare sau de loc satisfăcătoare, cu stîrbirea prestigiului nostru în afară, tocmai prin nereușita scopurilor propuse. Iar ca să fim mai preciși, nu numai cu succesele d-lui Duca la conferința din Lausanne sau la Roma, se asigură interesele de stat primordiale ci prin autoritatea de-a impune respectarea tratatelor de pace cari constituie fondul întregii acțiuni diplomatice a României.

Nu vom fi noi cari să negăm succesele reale ale ori cărui guvern, în politica externă — dar nu ne vom mulțumi cu aparențe de succese, sau cu unele succese de ordin secundar, în aceiaș vreme constatând cu durere lipsa de autoritate în problemele de

prima însemnătate în relațiile noastre internaționale, sau în cele cari privesc însăși siguranța granițelor Statului român.

Și, în această ordine, punem politica față de vecinii noștri cărorora trebuie să le putem impune respectarea integrală a tratatelor.

In ceea-ce privește Ungaria, mai ales — tocmai fiindcă de-aci ne vin semnele unei nervozități, care trebuie dela început anulată, în imposibilitate de-a ne jena.

Care este, care a fost politica guvernului d-lui Brătianu față de Ungaria?

Vom încerca să punem chestiunea așa ca s'o debarasăm de complicatele citații de acte diplomatice, înfățișând-o în cadrele unui articol de ziar, cât mai clar.

Dela început, guvernele țării românești aveau în acțiune în sensul de-a impune integrala aplicare a tratatului dela Trianon. În acest tratat se prevede dezarmarea Ungariei. Iată dar nodul gordian care trebuia tăiat ca să isprăvim cu protestele la Budapesta și cu incidentele de graniță.

Guvernul Brătianu, prin măsurile luate, cu alarmarea întregii țări, prin denunțarea intențiilor agresive ale Ungariei și prin publicarea intinsă, pe care a făcut-o asupra incidentelor dela

graniță, recunoaște că în Ungaria se petrec lucruri cari privesc siguranța graniței noastre.

Ceea-ce noi știam și am arătat-o de mult și anume că Ungaria se pregătește pentru revanșă, că atâta populația sa împotriva României printr'o vie propagandă care pornește de pe altare pentru a sfârși în cele mai murdare ta-verne; că agenți cutreeră lumea ca să plângă nedreptatea făcută Ungariei prin tratatul dela Trianon, împotriva căruia se ridică violent glasuri de revizuire, în întruniri publice și în Parlamentul dela Budapesta. Toate acestea au fost acum reconfirmate și pentru guvernul Brătianu.

Opinia publică a țării știe astăzi precis din comunicate oficiale că Ungaria ni este un dușman neîmpăcat, cu gând de revanșă.

Și atunci, care trebuie și trebuie să fie acțiunea guvernului?

De sigur, de acord cu statele mari aliate și cu statele mici înțelegeri, să impuna dezarmarea Ungariei, pentruca ea să nu mai fie un pericol pentru pace.

O atitudine energică și hotărâtă — conform cu apărarea siguranței statului român, cu ori-ce jertfe (poporul român este gata pentru ori-ce jertfe cari ar asigura pacea și dezvoltarea neîmpiedicată în statul nostru) aceasta trebuia și trebuie să fie politica României față de Ungaria.

Vom vedea dacă guvernul Brătianu a putut să adopte această atitudine sau nu.

O învinuire fără rost.

Partidul național român învinuit că susține o „mișcare subversivă în contra bisericii ortodoxe”.

Organul Metropoliei ortodoxe române din Ardeal „Telegraful Român” intrând cu anul nou 1923 în al 71-lea an de existență, publică un articol retrospectiv, în care acuză între altele presa Partidului național român, și în deosebi ziarele „Patria” și „Gazeta Transilvaniei”, că „aduc învinuiri autorităților bisericii ardeleni ortodoxe și iau în apărare pe cei ce au dat dovezi de sentimente dușmănoase acestei biserici și că lovesc în acei cari lucrează în interesele ei superioare”.

Pentru a motiva aserțiunile grave de mai sus autorul articolului citează compenția pe care ar fi dus-o amintitele ziare în contra celor 8 preoți din Ardeal plecați de curând în America, mai departe în contra congresului recent al clerului ortodox și în chestia decorării unor preoți ortodoxi.

După înșirarea acestor „exemple”, Tel. Român ajunge la următoarea concluziune:

„Exemplele acestea, de îndrăzneală denaturare a faptelor, se pot spori. Ne luăm dar voie să întrebăm hotărât pe căpeteniile partidului național: Până când vor tolera asemenea insinuări și acuzări, lipsite de simțul obiectivității? Căci preoțimea noastră nu poate să

vadă altceva în dosul acestei atitudini a presei Partidului național, decât o mișcare subversivă îndreptată în contra bisericii ortodoxe. Voegte oare acest partid sau conducătorii săi, să se izoleze de dânsa? — Binevolască a da lămuriri!”

Până când se vor da „Tel. Rom.” lămuririle cerute dela „căpeteniile Partidului național”, ținem să dăm câteva lămuriri confratelui sibian în ce privește atitudinea ziarului „Gazeta Transilvaniei”.

Este adevărat că la timpul său am luat o atitudine hotărâtă în contra unor fețe bisericesti, cari uitând înalta lor chemare de slujitori ai altarului, s'au coborât la rolul nenorocit de agenți electorali și operatorii... de urne. Este iarăși adevărat că din prilejul plecării celor 8 preoți în America, am reproduș câteva voci de presă, în care s'a dat expresiune unor nedumeriri împărțite de întreaga presă românească — afară de cea liberală — fiind cont de marea răspundere morală și religioasă pe care o are preoțimea noastră trimisă în America, unde afacerile bisericesti stau destul de rău. Deasemenea este adevărat că am excepționat pe câțiva preoți decorati, când am văzut că alți preoți vrednici și distinși au rămas nedecorați.

Că am fi adus învinuiri congresului.

profese: fiind la Sibiu, n-avem cunoștință. Din contra cu privire la acest congres am publicat un raport obiectiv semnat de unul dintre cei mai vrednici membri ai clerului nostru tinăr ortodox.

Rugăm acum pe autorul articolului din „Telegraful Român” să ne spună sincer, dacă cele scrise de noi, în tolu unor lupte grele purtate tocmai pentru reîntronarea legalității, cinstei și a moralei pe platările României întregite — pot fi prezentate ca „o mișcare subversivă îndreptată în contra bisericii ortodoxe?”

Noi credem că autorul articolului a tras cu mult peste pută și a căzut tocmai în păcatul de care ne face pe noi vinovați.

A critica și excepționa singuratică persoane, fie acestea chiar preoți, nu poate însemna *ponegrirea și combaterea clerului și a bisericii*. Din contra tocmai arătăm cu degetul pe cei păcătoși și cerând pedepsirea lor credem, în calitate de organ de publicitate, că aducem un serviciu real bisericești și autorităților superioare bisericești, căci a retace faptele rele și imorale ale membrilor unei tagme, la care înem cu scumpătate, ar însemna o aprobare tacită și o complicitate criminală cu cei cari prin faptele lor, conștiente sau inconștiente, contribuie la coborârea prestigiului bisericii noastre care — după însăși înălțările cuvinte spuse de I. P. S. Sa Mitropolitul dr. Nicolae Bălan de anul nou — „trebuie să creeze bazele morale pentru înțelegerea frățască a tuturor fiilor neamului nostru.”

Dacă organul Mitropoliei ortodoxe Române a ținut să ne gratifice de anul nou cu epitetele de mai sus, noi în schimb îl urăm cu prilejul împlinirii a 70 ani de existență încă mulți ani de muncă rodnică pentru biserică, școală și neam.

Din „țara telegramelor omagiale”

Oficiul guvernului publică din nou două telegrame omagiale, adresate președintelui Consiliului de miniștri. (Doamne, cât dragoste față de această providențială figură!)

Să mai spunem de unde vin telegramele — e poate de prisos. Se știe doar că Țara Făgărașului, — de când e în fruntea acestui județ cel mai iscusit și priceput prefect din Europa și jur — și-a schimbat numele și că de atunci pașalicul d-lui Radovici poartă numele de „Țara telegramelor omagiale”. Are d-l Brătianu, bunăoară, nevoie de vre-o reclamă, d-l Radovici prefectul Făgărașului îl servește la moment cu o „telegramă omagială”, — chiar dacă cei-ce iscălesc această telegramă idee n-au de conștinut ei. Și de acest lucru d-l prefect de Făgăraș e gata ori și când și pentru cine.

D-sa nu așteaptă decât ordinul celor ce pentru acest serviciu îl în în serviciu — și telegramele omagiale curg. Curg potop chiar pentru Papuanii, dacă i-se cere acest lucru.

Dar să revenim la cele două telegrame vizate și mai proaspete.

Dintr-una, — iscălită ca din partea Sașilor — reproducem următoarele:

„Dumnezeu să vă țină mult timp sănătos în capul guvernului pentru binele și prosperitatea scumpei noastre patrii”.

Din a doua telegramă — adevărată cea trimisă de unguri — cităm mai multșor:

„Vă rugăm d-le Prim-ministru să fiți asigurați că Noi fiii acestui ținut, deși minoritate, suntem recunoscători Guvernului ce prezidați, căci prin conducerea

dreaptă, legală și părintească ce o avem în județul nostru și din partea guvernului, nu putem fi decât credincioși Statului român și recunoscători”.

Așadar în județul Făgărașului, unul din cele mai curate județe românești și mai puțin împeștritate cu neromâni, d-l prefect ticluște telegramele de mai sus, rechiziționează apoi câte-va iscălituri ungurești și săsești; trimite aceste „telegrame omagiale” la București, pentru ca ele să apară în oficiul guvernului sub titlul: „Minoritățile din Ardeal către Președintele Consiliului de miniștri”.

Fericiți mai sunt și fericiți se mai simt sașii și ungurii din Ardealul d-lui Radovici în România d-lui Brătianu!

Dar una-i rău: mai sunt și români în Ardeal. Și știa strică treaba.

Căci dacă „starea de asediu” se întinde în tot mai multe părți ale Ardealului și în același timp „minoritățile din Ardeal” glăsuiesc în felul de mai sus — cine alții, decât Românii, poartă vina acestei situații?!

Da, are nenorocitul ăsta de Ardeal prea mulți Români, cari pe semne nu pot simți atât de românește ca sașii și ungurii d-lui prefect de Făgăraș, sau mai bine zis — vorba „Viitorului” — ca „minoritățile din Ardeal”.

Sperăm că d-l prim-ministru nu va fi nerecunoscător și va mulțumi minorităților pentru vorbele frumoase trimise de anul nou.

Cât ne privește pe noi Românii, avem și noi o urare:

La mulți ani, d-le prim-ministru, cu starea de asediu, ca să avem și noi dovada dragostei ce ne vine din înălțimile Brătieniste.

Săracă Țara Oltului ce-ai ajuns! Tu leagă al românismului și al vitejiei românești din care a descălecat odată Radu Negru, ajuns-ai cuib săseș și unguresc, din care pornesc și descăleacă acum telegramele, ce duc d-lui prim-ministru „omagiu minorităților din Ardeal”.

Comunicația pe drumurile județene întreruptă.

Comunicația între sate și orașe, pe drumurile județene, este încă întreruptă. Sătenii lucrează la spargerea zăpezilor enorme adunate pe aceste drumuri. În jurul Brașovului — nici calea la Săcele încă n'a fost dezapezită. În regiunea Ciucului și Treiscaune aceeași situație.

Dl Tankred Constantinescu „despotmolește” linia CFR.

Ziarele bucureștene au înregistrat știri, că directorul general al C. F. R. reînforcându-se din streinătate a sosit Joia trecută în tolu viscolului, în gara Brașov, unde aflând despre întâpezirea liniei ferate Brașov—Predeal—Azuga—Ploiești a plecat imediat mai departe cu trenul Orient-expres, pentru a conduce în persoană lucrările de despotmoleire.

Un căător care a plecat în același zi cu trenul din București și care, grație „lucrărilor conduse de dl director Tankred Constantinescu” sosis tocmai Sâmbătă seara la Brașov, ne dă interesante amănunte despre aceste „lucrări de despotmoleire” a liniei ferate Brașov—Predeal—Azuga.

Numeroșii căători, civili și militari, cari au avut nenorocirea să fie surprinși în zilele de Joi, Vineri și Sâmbătă în diversele trenuri pe distanța Brașov—Timiș—Predeal—Azuga și viceversa, au trebuit să îndure un adevărat calvar din cauza căătoriei spre București a trenului cu care venea dl Tankred din streinătate, fiind lipsiți de alimente, bani și încălzit zile întregi. În loc ca trenurile personale și accelerate sosite la Azuga, Predeal și Timișul de sus — și anume trenul personal 129 (Azuga) acceleratul nr. 15 (Azuga), acceleratul nr. 11 (Predeal), acceleratul nr. 12 (Timișul de sus) — să fie lăsate, fără întârziere, să-și continue cursa ca sutele de căători, între cari 200 soldați din Vânătorii de munte chemați la concentrare, să nu îndure cele mai mari mizerii timp de zile — șefii de gară și cu deosebire șeful gării din Predeal, la ordinul d-lui

Ofițerii, între cari și un domn general, constatând cele întâmplare au și încheiat un proces verbal, care a fost înaintat forurilor competente.

Îată pe scurt lucrările de „despotmoleire”, pe cari le-a condus primul slujitor al C. F. R., care în loc să se îngrijească de soartea celor mulți căători rămași pe drumuri, au căutat să-și pună la „adăpost” mai întâi scumpa sa persoană.

Un căător.

Cronică veselă

Știri din Banat

Timișoara, 18 Ian.

Crimă. D-l judecător de instrucție, dr. Farchescu a anchetat, în comuna Secaș din jud. Caraș-Severin, un caz foarte puțin obișnuit. Locuitorul Simeon Schön din Secaș a fost împușcat săptămâna trecută de către făptuitorii necunoscuți. Schön juca cărți cu femeia și cu o fetiță de-a sa în seara fatală. Ei se găseau în camera dinaintea și, când se făcuse întuneric, au pus o lampă cu petrol pe masa dintre ferestre. Jocul era în tolu, când afară se auzi o detunătură, fereastra se făcu fărâme, iar Schön căzu, străfulgerat. Glonțul l'a nimerit în umărul stâng, sfărâmându-i șira spinării. Se crede că criminalul este un țaran din sat, deoarece în fața ferestrelor s'au găsit urme de opincă. Deasemenea se crede că această înfiorătoare faptă este opera unei răzbunări.

Pentru reclădirea teatrului din Timișoara. S'a hotărât clădirea unui nou cinematograf — al treilea — venitul căruia să fie destinat exclusiv fondurilor pentru reclădirea teatrului.

În afară de aceasta, orașul plănuește clădirea unei mari case muncitorești. Edificiul acesta va avea două etaje și va fi împărțit astfel: jos 16 localuri de prăvălie; la etaje: două locuințe compuse din o cameră, alte opt din două camere, șase din trei camere și patru din patru camere.

De-ale orașului. D-l ing. Stan Vidrighin, fost primar al orașului nostru, propusese încă mai de mult consiliului nostru comunal săparea de noi fântâni, deoarece, după părerea d-sale, apeductul orașului, în starea în care se găsește, nu poate satisface nevoile de aprovizionare cu apă ale unui oraș ca Timișoara, ai căru locuitori s'au sporit simțitor în ultimul timp. Propunerea aceasta a ajuns în discuția comisiei economice, în ședința de ieri.

D-l ing. Vidrighin, dă lămuriri, motivându-și, punct cu punct, propunerea. După-ce iau cuvântul și alți membri ai comisiei, punând diferite întrebări, anii aprobând iar alții desaproband propunerea — vorbește d-l primar L. Gheorghievici. D-sa nu aprobă de fel această propunere.

D-l S. Vidrighin — spune d sa — zice că în Timișoara numărul celor cari se aprovizionează cu apă de-a orașului este de una sută de mii. Este inexact. Abia dacă sunt șasezeci de mii de aceștia, deoarece se știe că cartierele Mehala și Ronaș nu se folosesc de apeduct. Continuând, d-l primar acuză pe precedesorul său că ar face aceste propuneri din interes.

D-l Vidrighin, — zice d-sa, — face propunerea aceasta și stăruie întru îndeplinirea ei numai pentru că are contract cu orașul pe un an de zile, în baza cărui 1/2% din venitul curat i se cuvine d-sale.

Comisia a hotărât să ceară părerea unui specialist și să procedeze după părerea acestuia.

Serbare. Asociațiunea Franco-Română va serba centenarul nașterii lui Pasteur în ziua de 25 l. c. la orele 5 p. m. în sala dela Casino-ul civilo-militar. Se vor ține câte-va disertații, în care vorbitorii vor încerca să explice în mod cât se poate de limpede importanta descoperire a celui serbătorit.

Anchetă. În seara de revelion localul cafenelei Palace a fost scena unui incident foarte neplăcut între d-l dr. Anghel, fost prefect de poliție și d-l Al. Riosianu-Doljiu, ziarist. Ministerul de Interne a însărcinat pe d-l dr. Bogdan cu anchetarea acestui caz. Delegatul ministerului a sosit deja în localitate.

Sinucidere. Văduva A. Radosevici, din comuna Recaș, în etate de 73 de ani, s'a aruncat într-o fântână, încercându-se. Ea suferea încă de mai mult timp și se crede că pasul acesta l'a făcut tot din cauza boalei.

Consiliul orașului Timișoara a luat în buget suma de 500.000 lei, destinați pentru clădirea a două biserici ortodoxe românești, una în cartierul Principele Carol și alta în Cetate.

Incidentele dela granița româno-maghiară

Comunicatul Agenției oficiale ungare.

Agenția oficială ungară comunică că ministrul de războiu ungar a primit următoarea adresă din partea comisiei interaliatate de anchetă:

„Domnule ministru, răspunzând dorinței exprimate de d v., comisia militară interaliatată din Budapesta făcând o anchetă cu scopul de a stabili adevărul asupra evenimentelor din ultimul timp, cari au provocat iritarea spiritelor pentru clarificarea faptelor, avem onoare a vă aduce la cunoștință următoarele: Comisiunea militară interaliatată de control, prin ofițerii săi delegați, a descins la frontiera română în centrele Mezohegyes, Debrecin, Becheșciaba, Kiszombory, Seghedin și satele de prin împrejurimi, stabilind că în aceste localități nu se exercită nici un fel de concentrări sau mișcări de trupe.

Semnează: Selby, delegat englez; Ottau, japonez; Hinaux, francez; și Guzzoni, italian.”

Declarațiile ministrului Duca.

Cu privire la acest comunicat ministrul de externe Duca a făcut eri în fața reprezentanților ziarelor bucureștene următoarele declarațiuni:

În ce privește ultimele incidente dela granița ungară, spune d-sa, ele nu ne-au mirat, fiindcă sunt consecința fatală a recrudescenței iredentiste care de câteva luni deja se observă în tot cuprinsul Ungariei. Din vreme am semnalat pericolul acestei agitațiuni. Reprezentanții comisiei militare interaliatate dela Budapesta au dat un comunicat din care rezultă că n'au fost concentrări de trupe pe granița noastră. Am și explicat diferitelor puteri ai căror reprezentanți militari au dat un atare comunicat, surprinderea noastră că o asemenea anchetă a fost făcută fără reprezentanții României, Cehoslovaciei și Jugoslaviei și fără ca măcar să ni se fi cerut informațiunile cuvenite. Se știe că atât Jugoslavia cât și Ceho-

slovacia cât și noi, am semnalat neincetat în cursul celor trei ani din urmă insuficiența măsurilor luate, de comisiunea interaliatată pentru dezarmarea Ungariei. Se cunoaște și rezultatul acestei activități. El este că dezarmarea Ungariei impusă de tratatul dela Trianon nu este nici astăzi un fapt îndeplinit.

Dl Tankred Constantinescu „despotmolește” linia CFR.

Ziarele bucureștene au înregistrat știri, că directorul general al C. F. R. reînforcându-se din streinătate a sosit Joia trecută în tolu viscolului, în gara Brașov, unde aflând despre întâpezirea liniei ferate Brașov—Predeal—Azuga—Ploiești a plecat imediat mai departe cu trenul Orient-expres, pentru a conduce în persoană lucrările de despotmoleire.

Un căător care a plecat în același zi cu trenul din București și care, grație „lucrărilor conduse de dl director Tankred Constantinescu” sosis tocmai Sâmbătă seara la Brașov, ne dă interesante amănunte despre aceste „lucrări de despotmoleire” a liniei ferate Brașov—Predeal—Azuga.

ULTIMA ORA

Franța urmărește o nouă înaintare în Germania

— Consiliul de miniștri dela Paris cu participarea generalului Foch.
— Noul trupe aduse în regiunea ocupată. —

PARIS, 23. — (Rador). — Consiliul de miniștri a ținut ieri o importantă ședință, la care a participat și generalul Foch.

Consiliul a hotărât întinderea ocupațiunii franceze în Germania, față de rezistența ce se opune. Funcțiunile superioare din regiunile ocupate vor fi încredințate unor persoane de încredere. S'a instituit censura asupra presei din aceste regiuni. Controlul va fi strict.

FRANKFURT, 23 --- (Rador). --- Francezii aduc noi trupe în teritoriul ocupat.

Orașul Main este plin de armată franceză.

După declarațiile aghiotantului generalului Degout, numărul trupelor de ocupație se ridică la 260.000 oameni.

Jugoslavia și evenimentele din Ungaria.

București, 24. (Rador). — Ieri a sosit aici locțiitorul șefului statului-major jugoslav. Această vizită este în legătură cu evenimentele din Ungaria.

Ședința Consiliului superior al armatei.

București, 24. (Rador). — Măine se întrunește, sub presidenția M. S. Regelui, Consiliul inspectorilor generali al armatei, pentru a discuta reorganizarea armatei. Vor lua parte la această ședință d-nii I. Brătianu, președintele Consiliului de miniștri și d-l V. Brătianu, ministru de finanțe.

Inchiderea Universității din Iași.

București, 24. (Rador). — Consiliul universitar a hotărât închiderea din nou a Universității din Iași, pe timp de 20 de zile. În acest timp nu se vor ține nici examene.

Informații

„Monitorul Oficial” publică un comunicat prin care arată că cu prilejul anului nou, Suveranii primip din toată țara urări și felicitări, au însărcinat pe d. președinte al consiliului să arate vîile lor mulțumiri înaltului cler, d-lor reprezentanți ai națiunii, autorităților civile și militare, comerțului și diferitelor corporațiuni, comunităților, precum și tuturor persoanelor particulare cari prin adrese, telegrame și înscrisuri în registrele palatului, s'au grăbit să mărturisească sentimentele lor de devotament pentru tron și dinastie. Suveranii urează tuturor un an bun și fericit.

Plecarea trupelor americane din ținutul Ruhr s'a fixat pe Vineri. (Rador.)

Atragem din nou atențiunea autorităților în drept asupra primejdiei prăbușirii blocurilor de zăpadă de pe copertele caselor.

În unele părți, zăpezile atîrnă de-a-supra trotuarelor, gata să se prăbușească. Până acum nu s'au luat măsuri de proprietarii caselor să dea aceste zăpezi jos.

Politia trebuie să intervină energic, ca să se împiedice adevărate nenorociri.

Din comuna Poiana Mărului ni se comunică: Zăpezi mari au căzut în ultimele zile. Un bloc enorm de zăpadă prăvăindu-se de pe dealul numit Calea Corchi, a luat cu sine 3 oameni și două vaci. După o muncă încordată de câteva ore, oamenii au putut fi salvați; victimele însă au fost ucise în cădere. Comunicăția cu satele învecinate este cu totul întreruptă, abia putându-se sparge drumul până la valea Munteanului, cam un kilometru jumătate depărtare de sat, pe drumul Tohanului.

Unele școli pot să țină foarte neregulat cursuri, deoarece foarte mulți elevi n'au sosit încă, drumurile fiind înfundate și circulația pe liniile ferate restabilindu-se cu greutate.

3365 5-7 Fotografii pentru carnetele de servitoare se efectuează urgent în forma prescrisă de lege în

Atelierul H. LANG,
strada Porții 52. — Telefon 746.

Teroarea albă din țara lui Horthy.

Barbarismele din lagărul de internați dela Zala Egerszeg.

Budapesta, 13 Ianuarie 1923*).

Sosit aici de câteva zile pentru aranjarea unor afaceri familiare vă trimit aceste șire despre destăinuirile făcute zilele trecute de deputatul social-democrat *Esztergályos* în parlamentul maghiar cu privire la stările barbare-medievale din lagărul de internați dela Zala Egerszeg, în care tânjesc actualmente aproape 800 nenorociți, între cari 174 maghiari internați din cauze politice, 152 repatriați din Rusia, 58 comuniști, 250 criminali, 58 speculanți și vre-o 200 streini, între cari și câțiva de naționalitate română.

Destăinuirile deputatului maghiar, cu care se ocupă ziarele de-aici pe coloane întregi, au avut cel puțin rezultatul ca guvernul lui Horthy să consimțimă a delega un grup de parlamentari maghiari ca să viziteze acest loc de groază și de infecție nemaipomenită, unde au sucombat până acum nenumărate victime ale teroarei albe.

Deputatul *Esztergályos*, căruia i-a succes să pătrundă în lagărul amintit, deși guvernul Horthy declarase cu luni înainte că acest lagăr a fost desființat, a făcut în parlamentul maghiar niște destăinuirii, cari au produs o adevărată senzație silind guvernul să consimțimă a delega o comisiune pentru stabilirea adevărului.

Situația în lagărul de internați dela Zala Egerszeg — a spus între altele dep. *Esztergályos* — întrece închipuirile celei mai crude fantazii. Internații trăesc într'un hal nemaipomenit suferind foame și mizerii cumplite. Lipsa de haine îi face să ucidă noaptea câinii cari îl păzesc pentru ași putea pregăti o mâncare. În lipsă de îmbrăcăminte, ei umblă aproape goi și fără albituri, acoperindu-și trupurile istovite de foame și frig cu zdrențe murdare. Așa numitul „spital” al internaților este un adevărat focar de supliciu. Toți bolnavii sunt aruncați clăie-grămadă într'o baracă plină de murdărie și lipsită de orice măsuri igienice. Între ei se găsec câțiva demenți, cari sunt legați cu curele de scândurile pe cari

*) Sosită cu întârziere.

zac și pecari se zbat zile întregi în convulsii îngrozitoare. Numeroși tuberculoși se prăpădesc în murdărie și în aerul infect.

Comandantul lor este un locotenent-colonel, care întrunește toate calitățile celui mai crudel barbar. În timp de un an și jumătate a dat pedepse de 16 ani de arest înăsprit internaților lăsați la discreția sa. Acest neom croiește pedepse îngrozitoare. Astfel un biet tîmpit, care constrâns de foame a cutezat să mănânce hrana aruncată câinilor, a fost călcat în picioare de neomenosul colonel până când dus în spital a încetat din viață a doua zi.

Deputatul *Esztergályos* a povestit și alte „episoade” de felul celor amintite, cari în loc să producă milă au făcut pe deputații guvernamentali să sară ca mușcați de șarpe și să ceară îndrumarea la ordine a oratorului.

Sub presiunea celor spuse guvernul a fost însă silit să accepte propunerea dep. *Esztergályos* de-a a primi delegarea unei comisii parlamentare la fața locului. Opinia publică alarmată n-are însă multe speranțe, că se va pune capăt acestui regim al teroarei. Ea are temeri, că se vor lua măsuri, ca atunci, când se va prezenta comisia compusă din deputații guvernamentali, să fie șterse toate urmele barbariilor comise, ca astfel să se mușamalizeze una din cele mai mari crime ce se comit în epoca democrației în contra unor nenorociți lăsați în voia sorții. re.

Băile de aburi și vană ale Eforiei școlare vor fi deschise, până la alte dispozițiuni, numai în următoarele zile de peste săptămână: Marția, Miercurea, Sâmbăta și Duminica dela 8-12 și 2-6. Baie de aburi pentru bărbați va fi: Marția, Sâmbăta înainte de amiază și Duminica, iar pentru femei: Miercurea și Sâmbăta după amiază.

3525 2-3

Administrația Băilor.

Cenți și răspândiți
GAZETA TRANSILVANIEI

Desmințirea unor știri alarmante

Eri s'a lătit svonul prin Brașov că pe drumurile dela Tohan-Zărnești și în împrejurimile Făgărașului ar fi fost atacați de lupi mai mulți țărani și intelectuali români, între cari părintele Manoilă din Tohan și d-l dr. Nicolae Șerban. După informațiile luate prin telefon dela Tohan și Făgăraș, știrile aceste alarmante se desmint.

Sezători culturale. Sindicatul național „Avram Iancu” organizează o serie de sezători culturale, la cari publicul brașovean e invitat să ia parte în număr cât mai mare. Prima sezătoare va avea loc Duminică, 28 c. la orele 3 p. m. în sala de gimnastică a liceului de fete. Intrarea gratuită.

Tratatativele noastre cu Rusia

Ministrul Duca a dat presei următoarele lămuriri, cu privire la tratativele româno-ruse:

În ce privește pe Ruși, d-l Cicerin a declarat într'una din ședințele conferinței, în fața reprezentanților tuturor puterilor acolo adunate, că dorește să înceapă negociațiunile cu România spre a rezolvi într'un spirit amical diferitele chestiuni ce sunt astăzi pendinte între Rusia sovietică și România.

În urma acestei declarațiuni a avut loc un schimb de vederi între noi și d-l Cicerin, care sper că va putea conduce la rezolvarea într'un sens satisfăcător interesele noastre a chestiunilor pendinte dintre România și Rusia.

Intrunirea comitetului executiv al Partidului național român.

Biroul comitetului central al Partidului național român ne anunță telegrafic, că intrunirea comitetului executiv și a parlamentarilor Partidului național român, convocată pe Sâmbăta trecută, va avea loc MĂINE, JOI, LA BUCUREȘTI.

Membrii comitetului și parlamentarilor sunt invitați și pe această cale de-a lua parte la ședința de mâine, fiind la ordinea zilei chestiuni de-o deosebită importanță.

Scrisoare din Budapesta.

RUBRICA

politicianismului român

Basarabia inculețistă.

„Partidul” d-lui Inculeț din Basarabia a fuzionat cu partidul liberal. Se știe că în urma excluderii d-lui Inculeț și a celor câțiva partizani ai săi din partidul țărănesc: basarabean de sub conducerea d-lui I. Pelivan, grupul Inculeț rămăsese izolat, suspendat în aer.

Pe dealtă parte, neînțelegerile d-lui Inculeț cu d-l Ciugureanu și partizanii săi cari constituiau organizația liberală din Basarabia — amenințau să reducă cu totul influința „ministrului permanent” al Basarabiei.

D-l Inculeț nu se dă însă bătut ușor. D-se știe să se strecoare prin dificultăți de acest ordin. Nu de geaba este d-sa „ministrul permanent” al Basarabiei, în toate guvernele!..

Și de rândul acesta a învins d-sa. D-l Ciugureanu, care s'a străduit să facă organizația liberală din Basarabia, este anihilat, iar șeful dela Florica felicită călduros pe d-l Inculeț de fuziunea înfăptuită „cu neclintită încredere în romdele muncei comune”!..

„Viitorul” înregistrând telegrama d-lui Brătianu către d-l Inculeț este atât de emoționat în cât încheie: „vom arăta mâine importanța actului politic realizat”. De ce mâine?

Lasă vremea să treacă și să vindece durerile mari! D-l Ciugureanu are nevoie de consolarea vremei!..

Un grav incident

Un grav accident s'a întâmplat ieri în gara de Nord, a cărui victimă a căzut un funcționar superior al C. F. R., inspectorul Const. Aricescu.

Pe la orele 10 și jumătate dimineața, pe când garnitura trenului 168 de Oltenița era împinsă în gara de Nord, se afla între linii inspectorul Const. Aricescu, care controla formarea unor garnituri. D-l Aricescu, observând trenul a căutat să traverseze linia, spre biroul mișcării dela podul B. M.

Cum de amocie părți ale liniei sunt blocuri de zăpadă, d-l Aricescu, s'a împiedecat de un bloc și a căzut peste linie lovindu-se la față. Între timp garnitura a ajuns la pod. Cu tot semnalul frânarului dela ultimul vagon, care agita steagul verde, mecanicul n'a mai putut opri garnitura. Vagoanele au trecut peste corpul inspectorului Aricescu, omorându-l pe loc.

Cercul central de studii al Partidului național român

București, 23 Ianuarie 1923.
Membrii Partidului național român s'au întrunit Duminică, la clubul din Calea Victoriei, sub președinția d-lui prof. dr. Toma Ionescu.

S'a constituit Cercul central de studii al partidului, împărțindu-se acest Cerc în 11 secțiuni.

1. Secțiunea organizării și a informațiilor.
2. Secțiunea de drept public.
3. Secțiunea economico-financiară.
4. Secțiunea juridică.
5. Secțiunea tehnică.
6. Secțiunea sociologică și a armoniei sociale.
7. Secțiunea sanitară și a ocrotirilor sociale.
8. Învățământul public și cultele.
9. Apărarea națională.
10. Afacerile externe.
11. Presa.

Se vor înființa secțiuni noi, dacă nevoia va cere.

Un birou central va centraliza și va face legătura cu lucrările Cercurilor provinciale.

Sanitare.

Cazul de tifus exantematic în Brașov.

În nrul 14 al ziarului nostru am publicat un articol despre starea sanitară a orașului și județului Brașov, în care s'a afirmat între altele, că s'a constatat un caz de tifus exantematic în sala de așteptare cl. III-a din gara Brașov.

Faptul acesta s'a publicat pe baza unei anchete făcută de noi, iar informația cu privire la cazul ivit, ne-a dat-o în susul d-l medic-șef al orașului dr. Ganțepici.

Astăzi am primit dela d-l dr. Predescu, șeful serviciului R. Brașov, o rectificare, în care d-sa ne comunică în mod oficial, că faptul este inexact; rugându-ne să facem cuvenita rectificare.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința publică, că la miazănoapte de orașul Brașov, între șoseaua Feldioara și drumul Stupinilor, la depășire de circa 1700 metri de linia ferată, se vinde o suprafață de 13 jugăre 400 st. pătrați pământ arabil.

Amatorii se vor adresa subsemnatului.

Dr. David Bleahu,
notar public

3516 4-7 Brașov, str. Porții 67.

Toate soiurile de OGLINZI

(pătate și uzate)
se refac din nou la firma
HANS BORGER,

3486 pictor de firme, 5-8
Nr 68. Strada Spitalului Nr. 68.

„SAXONIA“

Intreprindere de reclame și anunțuri,
Brașov, str. Principele Carol Nr. 11.
Telefon Nr. 29. (Kronstädter Zeitung).

Agencie de publicitate.
Contracte speciale de publicitate cu toate ziarele din țară.
Organizație de reclamă sistematică.
Proiecte și oferte gratuite.
3272 24-0

Biroul de informațiuni și Expertize de păduri.

Face vânzări de case, păduri cum și evaluări, atât pentru cumpărători cât și pentru vânzători. Vânzări de materiale lemnoase de orice esență, atât pentru cine vrea să vândă, cât și pentru cine vrea să cumpere — face expertize de păduri, contra plata deplasării sau comision, ne transportăm la domiciliu.

Biroul de informațiuni
IOAN BULIGĂ, Azuga
Telefon (casă).

8910 18-0

Cinema-Apollo

(Teatrul Național)

Miercuri 24, Joi 25 și Vineri 26 Ianuarie

Dr. Mabuse

Partea II.

În rolurile principale Rudolf Klein Ragge (în 12 roluri) And Egede Nissen, B. Götzke. 2-8

Nr. Mag. 20598-922.

Publicațiune de licitație.

În ziua de 8 Februarie a. c., ora 10 a. m. se va ține în oficiul economic al orașului, str. Argintarilor 5, etaj II. o licitație cu oferte pentru livrarea de perii pe seama serviciului oraș. pentru curățirea străzilor, precum și pentru alte articole de folosință oraș. Ofertele în scris se vor preda până la ora fixată șefului secției menționate.

Brașov, la 22 Decembrie 1922.
3527 1-1 Consiliul orașenesc.

Declarațiune!

D-nul Karl Jakob s'a retras de bună voie dela întreprinderea de reclamă și anunțuri „Saxonia“.

Cu ziua de astăzi susnumitul nu mai face nici o afacere în contul nostru.

SAXONIA

intreprindere de anunțuri și reclame
3528 1-1 BRAȘOV.

Steno-dactilografă

cunoscând perfect germană și română se caută de o fabrică din Brașov. — Oferte sub H. W. la ziar. 3529 1-3

Stofe și întonări de dantele pentru toalete de seara — lănuși și mătase pentru jumperi au sosit la corseteria

B. Goldstein,

str. Principele Carol (fostă str. Vămii) 33.

Asortiment bogat! Prețuri ieftine!

3517 8-8

TUSA

bronhita, dureri de plămâni, dureri de piept, ofica în stadiul prim, guturaiul, astma etc. vindecă cu succes unul din preparatele următoare:

CEAIUL CARPAȚILOR VOREL, BONBOANE PECTORALE VOREL în plicuri și cutii, SIROPUL CARPAȚILOR VOREL, GUDRONUL VOREL.

Veți alege, după plăcere, unul din aceste specialități.

Le găsiți la drog. și farm.

Dep. central: FARMACIA VOREL, Piatra Neamț.

Societatea Generală de Publicitate

S. A. Capital Lei 3.000.000

Directori: Carol Schulder și S. Berger

Centrala: Str. Karagheorghievici 9, Telefon 11/84
Sucursala: Calea Victoriei 60 (Cinema Select Central)

Calea Dudaști No. 27

Calea Griviței (Cinema Volta-Buzești)

Concesionara exclusivă a publicității ziarelor

Adevarul, Dimineața și Epoca

Contracte speciale de publicitate cu toate ziarele din țară.

Condițiuni speciale de publicitate la ziarele din:

Ardeal, Banat, Bucovina și Basarabia.

Proiecte și oferte de publicitate gratuite la cerere,
oferind o publicitate constituțională și productivă.

No. 1577/1923.

Publicațiune

În conformitate cu ordinul No. 7953/922 al Ministerului Lucrărilor Publice, Direcțiunea de Poduri și Șosele din Transilvania Cluj, se scoate la licitațiune publică:

Repararea podetelor No. 93, 107, 119, 158, 146 și 131 de pe șoseaua națională Oradea-mare—Cluj—Brașov, cu suma totală ale devizelor aprobate de Lei 67711.80% și suma pentru neprevăzute Lei 6288.20%.

Licitațiunea se va ține în birourile Serviciului de Poduri și Șosele din Brașov, strada Fântânei No. 41, în ziua de 30 Ianuarie 1923, ora 10 a. m. pe lângă observarea prescrierilor legii contabilității publice art. 72-85.

Pentru fie-care podet se va înainta ofertă separată.

Garanția provizorie de 4% asupra ofertei, se va depune la vre-o Administrație Financiară, iar recepisa respectivă se va anexa ofertei.

Elaboratul tehnic, devizele, condițiunile generale și speciale, precum și modelul de oferte se pot vedea zilnic între orele 9-11 a. m. la subscrisul Serviciu.

Brașov, la 1 Ianuarie 1923.
Serviciul de Poduri și Șosele
3456 8-8 Brașov.

„Saxonia“ Nr. 193. 3404 11-0

Albituri pentru dame, domni și copii.

Garnituri de in pentru sofragerii și cafea în executarea cea mai simplă până la cea mai fină, se vinde **că prețul fabricii** la firma

Franz Gross,
strada Porții Nr. 7.

De închiriat

Bodega și vastul restaurant al **Băilor Zizin.** 8186 27-30

„Saxonia“ Nr. 200.

Depozitul mare de vinuri și must en gros și en detail

tot felul de vinuri din Ardeal și din Regat ca și must cu prețurile cele mai convenabile.

8345 22-88 **Georg Fleischer,**
Brașov, strada Vămii 23.
Engrosiștii se bucură de un rabat mare.

Atelierele tipografice ale Gazetei Transilvaniei

„Tipografia A. Mureșian Branisce & Comp.“

Complect renovat — după ultimele cerințe ale artei grafice —

EXECUTA URGENT

Orice lucrări: Ziare, reviste, cărți, broșuri, bilete de teatru, programe, cărți de vizită.

Specialitate în lucrări de contabilitate

Bilanțul - registre - carnete á souche și orice lucrări pentru Autorități publice și Societăți particulare.

MAȘINI DE TIRAJ MARE

Birou special pentru traduceri în și din limbile germană și maghiară.

STRADA PRUNDULUI Nr. 15.